DAILY
اراده
دافغان نشراتي مرکزملي خپلواکه ورځپانه

سال ششم شماره ۱۴۹
شماره مسلسل ۱۰۱۵
دوشنبه ۲۹ جوزا ۱۳۸۵ هـ ش
۲۲ جمادی الاول ۱۴۲۷ هـ ق
19 June, 2006

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

دزابل ولايتي شورا:

دولتي چارواکی شورا په مخکې خندونه جوړوي

دیکشنبی په ورځ لـه غرمـی مخکی دزابل ولایت مرکز قلات ښارکی دوګړو او دولـت ترمنځ دلری والی دلـه منځـهوړلو په موخـه دپارلمـان دشـکایتونو داوریـدلو دکمیسـیون مشـر داکتر زلمی اوپه ولسی جرګه کـی ددی ولایـت اسـتازی حمیدالله توخی لخوا ددی ولایت دمشرانو یوه غونډه رابلل شوی وه. پـدی غونـډه کـی دزابـل دولایتی شورا رئیس عبدالسلام په خپله ویناکی وویل چی خپله دولتی چارواکی پدی ولایت کی دولایتی شورا غوښتنو ته جواب نه وایی. او حتی ددغـه شورا په مخکی خندونـه جوړوی. همدا راز ولسی مشرانو بیا په خپلو خبروکـی بهرنی خواکونـه اوپـه دولتـی ادارو کـی لـه خلکـو سره ناسم چلند ددی لامل وبلل چی خلك له دولت څخه جلا اومقابله جبهـه غـوره کـړی. لـه بـل پلـوه دسـیمه بیـزو خلکـو پـه وینـا دزابل ولایت دسیدود ولسوالی خلك لـه دی املـه چـی دطالبانو لخـوا دقـلات ښارتـه دراتـګ لار وربانـدی تـړل شـوی لـه بیلـو سـتونزو سره لاس اوګریوان دی. اودولت هم پدی ولسوالی کی پرمـــوتر سایکل ګرځیدل بندکړی چی داسی معلومیږی ددغـو دوو خـــواکونو دزور زیاتی له املـه عام وګړی لـه ډیرو سـتونزو ســره لاس او ګریـوان دی.

زخمی شدن دو نفر توسط یک پولیس

یک افسر پـولیس پیش ازظهـر دیـروز دوتـن ازباشـنده گـان منطقـه شاه شـهید شـهرکابل را مجـروح کـرد. گفتـه میشـوداین افسر پس از تصادم موترسایکل با یک تکسی بسوی مـردم کـه درمحل حادثه گرد آمده بودنـد بـا تفنگچـه اش تیرانـدازی نمود.به گفته شاهدان عینی این افسـر پـس از تصـادم موترسایکلش با راننده تکسی مشاجره کـرده وبسـوی باشـنده گان آن محل که دراطراف آنهـا جمع شـده بودنـد آتـش گشـود که درنتیجهٔ دوتـن ازرهگـذران زخم برداشـتند کـه حالـت یکـی ازآنـان وخـیم خوانـده شـده اسـت.یـک تـن از مسـوولان پولیس که نخواست نامش فـاش شود گفته که این افسر مربـوط قطعه ۲۰۸ وزارت داخلـه بـوده وجهـــت تحقیقات بـه بخـش کشـفی آن وزارت انتقـال داده شده است.

د وژل شوو افغانانو جنازې راوړل شوې

د هغـو اوو وژل شـوو افغانـانو جنازې چې تیره اونۍ د ایران په شیرازکې په ډزو کې په ډیر بې رحمانه اوډله ایزه توګه وژل شـوي وو، پـرون د ایـرانـی چارواکو لـه لـوري هرات کې افغـان دولتـی چـارواکو تـه سپارل شوي. افغان چارواکو په کلکـه لـه ایرانی چارواکو غوښـتې تـر څـو د وژل شوو افغانانوقاتلینو ته سخته جزا ورکړي .نوموړی افغانان تیره اونۍ د یو ایرانی کورنی دیو غړی له خواد ایرانی نجلی د ریبـاری پـه مهـال تر بریـد لاندې راغلل او ووژل شول.په برید کې هغه ایرانی نجلۍ هم وژل شـــوې، چـی افغـان کورنۍ یې د ریباری لـه پـاره د هغې کورته ورغلي وو. د برید پـه مهـال دوه تنـه پـه تیښـته بریالی شوي.

په پکتیا کې چاودنه

دیکشنبی په ورځ دپکتیا ولایت مرکز ګردیز ښار دیوی چاودنی شاهدو .ددغه ولایت د امنیتی مسوولینو په وینا دچاودنی له کبله دنجونو دیوه ښوونځی دوه خونی ویجاړی شوی. خو مرګ ژوبلـه یې نـه ده اړولی.چاودنـه دیکشـنبی دورځـی پـه لـس نیمـو بجـو دپکتیـا ولایـت دګردیز په ښارکی دنوموړی ولایت دعالمانو دشورا دمشر مولـوی خـالق داد کورتـه څیرمـه او دنجونـو یـوه ښـوونځی تـه نـږدی شویده.دپکتیا ولایت دامنیی قوماندان جنرال عبدالحنان روفی دپیښی د پخلی ترڅنګ وویل چی دچاودنی لـه کبلـه دنجونو دښوونځی دوه خونی نړیدلی دی خو ځانی زیان ګې یې نـه دی اړولـی.دیـادونی وړده چـی دپکتیـا ولایـت امنیتـی چارواکی دعواکوي چـی ددغـه ولایـت پـه ګنـو ولسوالیوکی دطالبانو اړوند دمولوی جلال الدین حقانی پلویان او دګلبدین حکمتیار پـه مشـری دحـزب اسـلامی یوشمیر کسان فعالیت کوی.

د ځوانانو د بیوزلۍ خبرې په ټاکنه

سرمقاله

پیروزی ناتو، بدون تقویه اردو وپولیس ملی وشناخت دشمن امکان پذیرنیست

سکرتر جنرال ناتو، اخیراً واکنش جدی درقبال بحران بی امنی درافغانستان داشته است. ضمن اینکه ازتلاشهای ناتو تمجید به عمل می آوریم وبـرای شان آرزوی پیروزی میکنیم ، آنچه را که درنخستین فرصت جلبه جایی نیروهای ناتو درمرزهای جنوبی وشرقی افغانستان میتوانیم بگوییم اینست که معمولاً همان ستراتیژیها وسیاستهایی میتواند نتیجه بخش باشد که برتجارب وعملکرد های گذشته وواقعیات موجود استوار باشد.

مـردم افغانسـتان وجهـان نیـز نمیخواهنـد وآرزو ندارنـد کـه نـاتو درافغانستان ناکام شود.

اما ناکامی ویا کامیابی پدیده یـی نیسـت کـه مجـزا از حالـت موجـود ودشواریهای معین درمنطقه بتواندمورد مطالعه قرار گیرد.

اگر تاکنون پیروزیی درین عرصه، دربرابر دومافیای قدرتمند تروریـزم ومـواد مخدر بدست نیامده ومرزهای کشور هر روز بی امن تر شده میروند، عوامـل و دلایل معینی دارد که میشود به برخی از آنها اشاره هایی به عمل آورد:

چرا نمی پذیریم که دشمن و مخالفین آنگونه که لازم است، در سیاستهای دولت و ائتلاف بین المللی شناسایی نشده و جداً دست کم گرفته شده اند؟

در حالیکه نیروهای بازدارنده، پولیس و اردوی ملی، از نظر کمیت و کیفیت و داشتن سلاح هـای لازم و بـدرد بخـور، مـورد توجـه لازم نبـوده بـر رویـارویی مستقیم نیروهای خـارجی در منطقـه بـدون در نظـر گـرفتن مـوارد کلتـوری و بومی، بی اعتمادی مردم، پیوستگی دشمن و اهالی بومی را به بار آورده است.

از سوی دیگر وعده های نافرجام و سیاستهای نا استوار، این خلا ها را بزرگ و بزرگتر ساخته است.

پرسش عمده اینست که پیروزی نداشتن در گذشته ناشی از کـدام دلایـل و عوامل بوده میتواند؟

با آنکه تلفات نیروهای ائتلاف واردو پولیس ملـی همـواره بـه صـورت تأسـف بار، روز افزون بوده است.

آیـا سـتراتیژیهای نظـامی و امنیتـی در مشـاوره بـا چـه کسـانی و بـر کـدام محورهایی صورت تحقق به خود گرفته است کـه کـار آمـدی بسـیار نداشـته است؟

وقتی همه میدانیم، می بینیم و میگوئیم که حملات مخالفان با تاکتیکها و سـلاح های پیشرفته رونق می گیرد و در حال رونق گرفتن است، پس چرا ما این روند را عملاً در کار کردهای خود نادیده گرفته ایـم و بـا آن مقابلـه لازم نمیکنیم؟

سیاست ها و ستراتیژیهای تطبیق شده د رمنطقه نه تنها عملی نبوده بلکه با واقعیت های منطقه یی و دورنگرانه، در مطابقت نبوده است و طراحـان و نظریه پردازان آن نیز منافع ائتلاف بین المللی و دولت افغانستان را نیز در نظر نگرفته اند.

بدینگونه پیروزی نیروهای ناتو صرف نظر از اینکه به تقویهء نیروهای اردو و پولیس ملی و هماهنگی ستراتیژیهای ناتو و دولت افغانستان در همه ساحات متکی میتواند بود، باید جنبه هـای اقتصـادی فرهنگـی و شناخت کامل از دشمن -بلاً شناخته شـده را نیـز نبایـد از نظـر دور داشت.

په ځزني کې دوس مخالفین ونیول شول

دکورنیـو چـارو وزارت پـه خپـرې کـړې خبرپاڼـه کې ویلي چې تیره ورځ دغزنـي ولایـت د قـره بـاغ ولسـوالي د امنیـي قومانـدانی ځواکونو دملي اردو سره په ګډو عملیـاتو کـې ۱۲ ددولـت مخالفین دمولوي سراج الحق په مشـری نیـولي او دپوښـتنو او ګروپږنو لپاره ددغه ولایت مرکز ته یې استولي. دکورنیـو چـارو وزیر ضرار احمد مقبل له خولې په خبرپاڼه کې ویل شوي چې دا دپولیســـو لپـاره سـتره لاسته راوړنه ده چې ددې په وینا ددښـمن پـــه وړاندې یې ترسره کوي.

فراه کې دوه شکمن کسان دتښتونې په تورنیول شوي

دکورنیـو چـارو وزارت پـه خپـرې کـړې خبرپاڼـه کـې لیکلي چې د فـراه ولایـت د امنیه قواماندانی د تروریزم سره د مبـارزې پولیسـو تیره ورځ د فـراه ولایـت د ملـي امنیـت د کـارکوونکو سـره په ګډه د یـو لړ تصفیوي عملیاتو په ترڅ کې د وه تنه د عبـــدالمالک او علاوالـدین پـه نومونـو دیومیـل کلاشـینکوف سره د فـراه ولایـت د شـیب کـوه ولسـوالی د تاجک په کلي کې د تښتونې په تور نیولي او دوه کسـه تښـتول شـوي ایرانیان چې د ایران د زابل ښاراوسـیدونکي دي ددوی له منګولـو څخـه آزاد کړي دي.

کشته شدن طالبان درهلمند

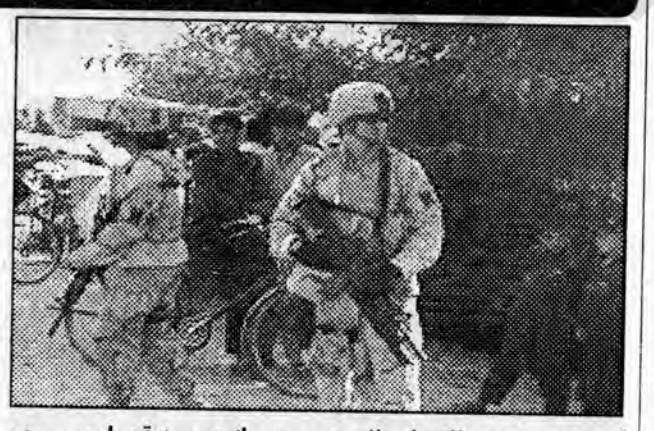

گزارشهای دریافتی از ولایـت هلمند حاکیست که شب گذشته ۶ تـن از گـروه هـای مخـالفین دولت دریک برخـورد نیروهـای بریتـانوی بـه قتـل رسـیده اند.جکسن سخنگوی نیروهـای بریتـانوی مسـتقر درولایـت هلمند گفته است کـه گروهـی ازمخـالفین میخواسـتند بـالای بندبرق کجکی آن ولایت حمله راکتـی انجـام دهنـد کـه قبـل ازحملـه مـوردحملات مسلحانه نیروهای بریتانوی قرار گرفتند ودرین جریان ۶ تن از مخالفین کشـته شـدند ویکمقـدار سـلاح ومهمات نیـز بدسـت نیروهـای بریتانوی افتاده است. بـه گفتـه آقـای جکسـن درایـن نبـرد بـه نیروهـای آنـان هـیچ آسـیب نرسیده است.

نیول شوو مخدره موادوته اوروا‌چول شو

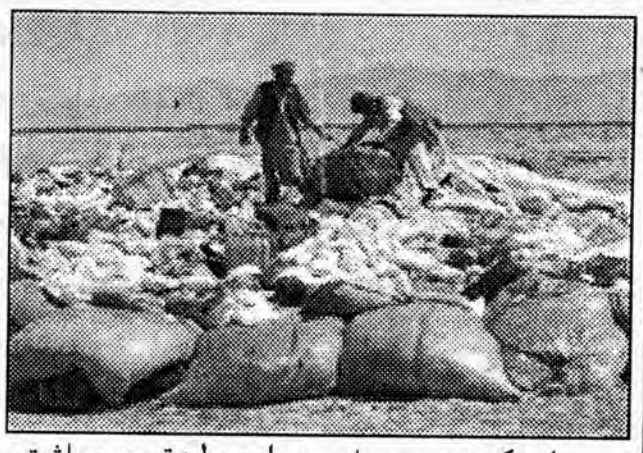

دهیـواد دکورنیـو چـارو وزارت مســوولینو پـــه سلګونو کیلوګرام مخـدره مـوادچې لـه تیـری میاشـتی څخـه لـه قاچـاقبرانو څخـه نیـولې شـــوی وو هم پـرون ۲۵۰ کیلوګرامـه چـرس او ۴۱ کیلوګرامـه تریـاك چـی لـه قاچـاق کوونکو څخه پـه بیلابیلـو عملیـاتو کـی نیـول شـوی و وسوځول شول.

دکورنیـو چـارو وزارت دمخدره مـواد وپـه وړانـدی دمبـارزی مرسـتیال جنـرال محمـــــدداود داود خبریالانوتـه وویـل چـی پـدی لړ کـی ۱۴۰۰ کیلوګرامـه مخـدره مـواد او ۱۵ زره بوتلـه الکولي مشروباتوته اور واچول شو.

دغه راز دبلخ پـه ولایت کـی تـردی وړانـدی هـم دهیـواد پـه ځینـــــوسیمو کـی کلـه نـا کلـه هغـه مخـدره موادوته چی لـه قاچاقبرانو څخه نیـول شـوی اور اچـول شوی دی.

سد ساختن جریان مطبوعات، مخالفت با دموکراسی است!

بقلم عزیزآسوده - مبصرارادہ

اگر جامعهء ما درمسیرسالم قرار نداشته ؛ یا نهادهای دولتی به آن وقعی نگذاشته اند ویا مطبوعات خود، کارآیی لازم را ندارد

آشوب روز هشتم جوزا که بیشتر یک واکنش خشم آلود اجتماعی بود، پیش ازآنکه ازسوی مسوولین وکارگزاران با ژرف اندیشی مورد تدقیق وبازبینی قرار گیرد، بانوعی واکنش های سیاسی واحساسات ، پاسخ گفته شد.

یکی از واکنشها ملامت کردن مطبوعات وشماتت کردن ژورنالیستان بود، بدینگونه که گویا مطبوعات حقایق را افشاء کرده وافکار عامه را تحت تأثیرقرار داده ولذا مردم واکنش نشان میدهند..!

برخی از آقایان که خود دست اندرکارمطبوعات وروزنامه نگاری هستند و با آنکه پیش از همه دست شان به سوی این خوان درازتراست ، دربیانات شان خواسته و ناخواسته با نوعی احساسات شخصی وسلیقه یی کارمطبوعات را به سود دشمنان خواندند و انتشار اخبار واطلاعات را انگیزهء افکار عامه تلقی کردند.

اگر مسوولین ومقامات، چنین واکنشهایی را به میان می آورند، دلیلش آنست که آنها میخواهند از ارایهء اطلاعات به مردم خودداری کنند، واین کار با سرشت دموکراسی وآزادی بیان درتناقض قراردارد.

اما اگر دست اندر کاران مطبوعات به چنین کاری روی آورند، این امر نشان دهندهء آنست که برخی ازما به اصطلاح معروف تمام شب قصهء لیلی ومجنون را خوانده ایم ، ولی سحرگاهش هنوز در شناخت لیلی دچار تردید وابهام هستیم!

چگونه میتوان حکومت ودولتی بر بنیاد دموکراسی اعمار کرد، ولی برای مردم دروغ گفت وحقایق و اطلاعات را کتمان کرد؟

چگونه میتوان ازمطبوعات آزاد، دم زد ویاد آوری کرد وآنرا به مثابهء بیرق برافراشت، ولی درگزارش حقایق واتفاقات وکارکردهای کارگزاران دولت، خاک را به چشم مردم زد وبه ماست مالی حقایق پرداخت؟

حکومتها ودولتهایی که دموکراسی را سرلوحهء کارشان قرار میدهند وبرمبنای آزادی بیان میخواهند سربلند کنند، هرگز نمیتوانند، مردم را در تاریکی گذارند، زیرا امروز مطبوعات درسراسر جهان نقش حساس وبزرگی را ایفاء میکند.

همین مطبوعات ورسانه ها ، حکومتها وسیاستگزاران صادق ودرستکار را محبوبیت وعظمت میدهد وحکومتها ودولتهای واقعبین وخدمتگزار مردم را دوام وبقامی بخشد.

اگر سیاستمداران بدانند ونیک بدانند، بدون مطبوعات آزاد، کارها وخلاقیت هایی (اگرداشته باشند!) هرگزپنهان نمیماند.

شخصیتهای ضعیف وناتوان درعرصهء سیاسی، زودتر ازهمه مورد توجه قرار میگیرندوبه حاشیه رانده میشوند ودولتها وحکومتها اگر واقعبین وواقعگرا باشندازخیروبرکت مطبوعات، به زودی به تصفیهء شان میپردازند ودرنتیجه، حکومتها و دولتها بقای بیشتر پیروزی سیاستمداران ، دولتها وسیاستها به شمار میرود.

آنانیکه مطبوعات را عامل انگیزش های نامطلوب ومنفی میدانند واخبار ورخدادها وحقایق را افشاء گرانه وبه سود دشمنان می پندارند، کفایت کاری واداری خودشان توام با نقصان است ، زیرا برخویشتن اطمینان ندارند و بیم ازآن دارند که نارسایی ها وضعف های کارشان بوسیله مطبوعات درانظار مردم از پرده برون افتد.

بزرگترین دموکراسی ها وبرترین حکومتها و بهترین سیاستمداران همانهایی هستند که به واقعگرایی وواقعبینی وبازگویی حقایق معتقد هستند.

مردم به نهادها، اشخاص ومراجعی اعتماد میکنند ودل می سپارند که راستگویانه با آنان پیش آمدکنند، نه اینکه، وعده بدهند، دورغ بگویند وبه اصطلاح معمول از زیر ریش مردم خر سوار بگذرند ودرنهایت خلاف گفتهء شان عمل کنند.

مطبوعات ورسانه هایی که برمبنای معتقدات مردم، رعایت ارزشهای اخلاقی وعرف جامعه نشرات میکنند وبدون لغزیدن به باطلاقهای دروغ، افتراء ، اهانت و بهتان به افشای حقایق می پردازند وهدف شان آگاهی مردم واطلاع رسانی به مردم است،نباید چشم پوشانه محکوم وملامت شوند.

آنانیکه اشاعهء اخبار و اطلاعات را ولو در هر مقیاس ومعیاری که هست، عامل تشنج و تخریب می دانند، درواقع از دموکراسی وآزادی بیان انکار می ورزند.

جای تعجب است که گاهی برخی از افراد مسوول که ازیک نهاد مسوول وطرف اعتماد مردم درچهارچوبهای رسمی، سخن میگویند وازیک موقف خاص ومعین نیز نمایندگی میکنند؛ سخنان تحریک آمیز وغیرمسوولانه ومخرب می زنند، درحالیکه بر روی چشم عینک رنگین گذاشته اند وهمه اشیای مقابل خویش راسیاه ورنگین می بینند.

رسانه هایی که به نشر چنین پندارها میپردازند، جفایی را درپیشگاه عامه ودرحق مردم مرتکب میشوند.

امانشر حقایق ، به استثنای موارد خاص و معین، نباید افشاگرانه تلقی شود.

البته این موارد خاص ومعین را قانون میتواند مرزبندی نماید. آنانیکه مطبوعات را درقسمت نشر حقایق واخبار، عامل نابه سامانی ها می خوانند، درواقع میخواهند به دشمنان ومخالفان این فرصت را بدهند که ازکاه کوه بسازند وحقایق را وارونه ومشوب کننده جلوه بدهند.

اگر مسوولین وسیاستمداران واقعاً درخدمت مردم قراردارند، میتوانند، افکار عامه را باحقایق واخبار واعمال وکارکردهای شان، روشنگرانه تنویر کنند وازاشتباه برون آورند.

وقتی نهادهای حکومتی وسیاستمداران از ابراز حقایق واهمه دارند، چگونه میتوان باور یافت که اینان درخط منافع مردم گام برمیدارند؟

وقتی کسی به دموکراسی ، آزادی وقانون اعتقاد دارد، هرگز از کتمان حقایق وپنهانکاری اخبار، جانبداری نمیکند.

میتوان گفت برخی از موازین قانونی موجود، گاهی موجب آن میشود که مطبوعات ورسانه ها ازمسیر راستین منحرف شوند و به کلی گویی وابهام پردازی روی آورند، به گونه مثال: فساد اداری، قانون شکنی، سوء اسـ ـفاده وارتشاء درحالیکه دردوایر دولت به رسم عامه بدل شده ومحدود کسانی خواهد بود که ازین الزام برائت داشته باشند، ودرصورتیکه معافیت دربرابر مجازات وقانون ، به مثابهء قانون «قانونیت» کسب کرده است، نمیتوان اشخاص، افراد، مقامات ومسوولین را که مستقیماً درین قضایا دست دارند، افشاء کرد؛ زیرا برخی از جهات وجنبه های موادقانون برای آنها فرصت ومجال میدهد تا از نظر پنهان بمانند ودرمحراق توجه قرارنگیرند.

به هر صورت برگردیم به اینکه، نبایددربرابر جریان سیال وسالم مطبوعات، سنگ گذاشت ودهانهء آنرا مسدود وگل آلود ساخت. چرا که مطبوعات رکن چهارم دولت واصل عمده دموکراسی به شمار میرود.

اگر می بینیم که جامعهء ما درمسیر سالم به راه نیفتاده، ازدوعلت بدور نیست، یا حکومت ونهادهای دولتی به مطبوعات ورسانه ها وقعی نگذاشته اند ویا مطبوعات خود از کار آیی و اثرمندی بهره وافی وکافی نداشته است.

آنانیکه مطبوعات را عامل انگیزش های نامطلوب ومنفی میدانند واخبار ورخدادها وحقایق را افشاء گرانه وبه سود دشمنان می پندارند، کفایت کاری واداری خودشان توام با نقصان است ،

امروزه شفافیت مهمترین اصل سیاست به شمار میرود، درحالیکه درگذشته ، سیاست وحکومتداری واداره‌ء کشورها همواره بر دروغ وترفند ونیرنگ استوار بود، اما ریالیزم سیاسی، امروز یک شاخص برجستهء پیروزی سیاستمداران ، دولتها وسیاستها به شمار میرود.

وقتی نهادهای حکومتی وسیاستمداران از ابراز حقایق واهمه دارند، چگونه میتوان باور یافت که اینان درخط منافع مردم گام برمیدارند؟

وقتی کسی به دموکراسی ، آزادی وقانون اعتقاد دارد، هرگز از کتمان حقایق وپنهانکاری اخبار، جانبداری نمیکند.

پیوسته به گذشته

صحبتی دیگر درباره‌ء زبان وزبانشناسی

نوشته: م.ا.نگارگر

تا ازمقصود دور نیفتاده ام باید به عرض برسانم که بزرگان ما، درگذشته با صلاحیتی که داشتند خصوصیت تصریف زبان عربی را با خصوصیت ترکیب زبان دری به هم آمیختند وزبانی به وجودآوردند که میتوانست هرگونه حقایق مجرد فسلفی وعرفانی را افاده نماید اما، بدبختانه امروز زبان دری همانند ناگفتنی که به دست بچه ها بیفتد وریگ پرش کنند به دست دوستان فاقد صلاحیت وکفایت لازم افتاده است که تعصب سیاسی خود را تا قلمرو زبان وفرهنگ نیز بسط میدهند وزبان خود را از "لوث" زبانهای بیگانه می پالایند ویا چون جوان هستند و طبع شان از یکنواختی گریزان است زبان مردم را ملک شخصی خود میپندارند وفعلهای دوهجایی وسه هجایی را با وجود اینکه از هفت پدر دری هستند وهیچ دراصالت شان تردید ندارد از زبان بیرون می افگنند وکلمه های خود ساخته و متکلف را به جایش میگذارند . فعل ساده وسهل التلفظ (خواندن) را بیرون می افگنند وبه جای آن (به خوانش گرفتن) را رواج میدهند ویا فعل ساده ودوهجایی(حدس زدن) را با بد ذوقی از زبان میرانند وجایش را به فعل مرکب وهفت هجایی(گمانه زنی کردن) میدهند. یک شرط عمده کلمه درحالیکه (ب) صای لبی است ومردم به فرمان سهولت درتلفظ صدای غنه نون را به یک صدای لبی دیگر یعنی(م) بدل میکنند وبحث ابدال دربسا اززبان ها وجود دارد.

۳) کلمه فصیح مستقیماً به همان معنی دلالت میکند که نویسنده قصدش را دارد وازمعنای حقیقی تجاوز نمیکند بنابراین، نویسنده ازبه کارگرفتن کلمه های که دومعنی دارد(ومعنای دوم برمفهومی قبیح که عرف عامه ازآن کراهت نشان میدهد، دلالت میکند) باید خودداری نماید. کتابهای معانی دراین مورد ازاستعمال کلمه (قضیب) به معنای شمشیر بران که معنای دوم آن آلت جنسی مرد است درشعر رودکی سمرقندی یاد کرده اند آنجا که میگوید: تندرمبان دشت، همی باد بردمد برق از میان ابر، همی برکشد قضیب. امروزیان نیز لفظ چالش را از گورستان قاموس بیرون آورده ازآن فعل به چالش گرفتن واسم چالش را معمول کرده اند. این کلمه در گذشته از فعل چالیدن که بعدها جای خود را به فعل مرکب چال کردن به معنای گورکردن داد، اشتقاق شده است. چالش دراصل به معنای جماع یا گرد آمدن زن ومرد بود وچون جماع نیز درعرف طنز نویسانی چون عبید زاکانی نوعی کشتی گرفتن بود به معنای کشتی ومبارزه تن به تن نیز به کار رفت. نظامی درمعنای نخست آن میگوید:

همه کارشان شرب ومالشگری
نگشته شبی گرد چالشگری

منظور این است که هنگام کاربرد کلمات دارای دو معنی، ذهن به شیوه ناخودآگاه بسوی معنای دوم جلب وسبب خنده وتمسخر برنویسنده ناشی میشود.اکنون که بحث را تا اینجا رسانده ام بدنیست مکثی هم برمنابع مورد استفاده زبان دری بکنم وببینم که این زبان از کدام زبانهای دیگر فیض برده وذخیره لغات خود را به غنای موجود رسانده است.

زبان دری زبان گفتگوی مردم تخار، بلخ وبدخشان بوده است که پشتوانه خاص لغات و شیوه های دستوری خاص خود را داشته است ودرطول هزاران سال بنابرنیاز های خاص دینی، نظامی، درباری، تجارتی وغیره از زبانهای عربی، ترکی، مغولی، هندی، پشتو، انگلیسی ، فرانسوی، آلمانی، روسی وغیره کلمات فراوان را وارد ذخیره لغات خود نموده است که اگر آدم به دلیل یک تعصب کور قومی واعتقاد بی معنی به پاکی نژاد خود کلمات این زبانها را از زبان دری بیرون بریزد به اصطلاح دوستان ایرانی ما تنها علی میماند و حوضش ونیروی افاده دراین زبان سخت صدمه میبیند. سوچه گرایان ماکه دل شان درهوای دری ناب ذوق میزند باید از یاد نبرند که با آن به اصطلاح دری ناب میتوان یکی دوپارچه پر از تکلف ادبی نوشت اما اگر صد بار کمپیوتر را (رایانه) بخوانند سمند دری ناب شان درمیدان نگارشهای علمی وفسلفی جهان معاصر از پامیماند وزبانها بدلیل پدیده های خاص فرهنگی درمحیط های زیست متفاوت ناگزیرند به همدیگر مدد برسانند ونیروی افاده همدیگر را افزایش دهند آری درست است آن سان که هیچ کشوری (به شمول ابرقدرت امریکا) نمیتواند خویشتن را به تنهایی به هدفهای خویشتن برساند هیچ زبان هم قادر نیست بار مفاهیم مغلق ودشوار جهان معاصر را به تنهایی بردوش ذخیره لغات بومی خود بیفگند. **ادامه دارد**

نویسنده ازبه کارگرفتن کلمه های که دومعنی دارد(ومعنای دوم برمفهومی قبیح که عرف عامه ازآن کراهت نشان میدهد، دلالت میکند) باید خودداری نماید. هنگام کاربرد کلمات دارای دو معنی، ذهن به شیوه ناخودآگاه بسوی معنای دوم جلب وسبب خنده وتمسخر برنویسنده ناشی میشود.

کوم عوامل به اداري فساد پای ته ورسوي؟

اشرف

اداری فسادونه او دبډون
داخیستلو دود دومره په
اوج کې روان دی چې
دهیواد دټولو ادارو
اکثریت کارکوونکی په
کی دخیل شوی اوهغه
کسان چی دهیواد پالنی په
روحیه او دخدای (ج) له
ویرې صادقانه کارکوی
ددا سې پاکوکسانو شپې
ورځی هم په کی نه تیریږي.
داسې ادارو ته نوی راغلی
کارکوونکی یا باید ځان
ورسره رنګ کړی او یا
اداره ورته پریږدی. اداری
فساد په خپل زیاتوالی
سره زمور قانون اوقانونیت
یوازی دکاغذ په مخ پاتی
کړی دی.
په نړی کی ډیره بد ترینه
ټولنه هغه ده چی قانون او
قانونیت یی ترپښو لاندی
اوپه خپلو کی دلیوانو په

،دوا درمل . تعلیم او نور
دژوندانه دابتدایی
ضروریاتو برابرول له
ستونزو ډک کاردی. بله
داچی په اکثره کورونو کی
ځوانان وزګار دی دهغوی
ځنی ځوانان چی دسرکونو
په غاړه دیوی مړی ډوډی
دپیداکولو لپاره دځه
پلورلو تکل کوی هغه هم
دموظفینو له خوانه
پریښودل کیږي تولیدی
فابریکی دسراسری بی
امنیتی له ویری په چتکتیا
سره نه جوړیږي دکم عاید
او زیات لګښت ستونزو
وکړای شول چی په هیواد
کی له کښته دولتی
کارکوونکو سره په کلدارو
یا افغانیو درشوت زمینه
زیاته کړی چی خپل
ورځنی لګښتونه پری پوره
کړی. او هغه چی په لوړو

په نړی کی ډیره بد ترینه ټولنه هغه ده چی قانون او قانونیت یی ترپښو لاندی او په خپلو کی دلیوانو په څیر له یو بل سره خوری.

څیر له یو بل سره خوری.
څومره چی قانون ته
سپکاری کیږي په همغه
اندازه دبدامنی او سراسری
بی امنیتی لپاره زمینه
برابریږي چی زمور هیواد
اوس له دغه حالت او
شرایطو سره مخامخ
شوی دی.
دوزیرانو شورا په خپله
غونډه کی داداری فساد
دعواملو دراپیدا کولو او
دغه راز ددغو عواملو
دمخنیوی په خاطر دلارو
چارو دمخینوی خبری
وکړي باید ووایود اداری
فساد له ډیرونورو عواملو
څخه یو یی په هیواد کی
زیاته قیمتی او بی
روزګاری ده دولت یی ښه
ګوری چی نن سبا دیو
کرایی کور لپاره دپیسو
برابرول یوازی په معاش نه
کیږي دیوکوټی بیه له
۲۰۰۰ افغانیو څخه
پورته شوه او دپاکستان
ناوړه یعنی دپیشکی کرایو
دورکولو دو دهم راغلی
دی دکورونو دکرایو
برابرول ، خوراک ،پوشاک

څوکیوکی کار کوی
دهغوی رشوتونه بیا په
ډالرو دی هغوی غواړی
چی په راتلونکی پانګوال
نظام کی ځان وباسی او
دپلازو په سیالیو کی
ورګډ شی که چیری
دوزیرانو شورا په ربښتني
توګه غواړی چی اداری
فساد بند شی او په هیواد
کی سراسری قانونیت
رامنځته شي نوباید
دخلکو ژوندانه ته پام
وارول شي ددولتی
کارکوونکو دمعاشونو او
کوپون لپاره تصمیم ونیول
شی او عملی اجراات وشي
او که چېرې داسې ونه شي
هیڅوک او هیڅ اداره
داداری فساد او په تیره
درشوت ورکوونکو او
اخیستونکو په باره کی
قانون اسناد نشی را
منځته کولای نو بس دغه
کار به روان وی اوقانون به
ترپښو لاندی وي ترهغه
پوری چی دقانون تطبیق
کوونکی رامنځته نشی
زمور ټولی هلی ځلی به
داوبود مخ ځګ وي.

تلویزیونهای خصوصی افغان: تخصص کم، اشتیاق زیاد

مسئولان صدور مجوز برای فعالیت تلویزیون های خصوصی در کشور از افزایش تدریجی تعداد این تلویزیون ها خبر می دهند اما گردانندگان آنها می گویند این تلویزیونها با کمبود نیروی کار مورد نیاز مواجه اند.

تلویزیون های خصوصی افغانستان پخش آگهی های تجارتی را تنها منبع درآمد خود می دانند.

اما کارشناسان بیم از آن دارند که به دلیل نبود برنامه و مدیریت دقیق، شماری از تلویزیونهای تازه کار همانند صدها نشریه در این کشور ورشکست شوند.

هم اکنون ۹ تلویزیونی غیردولتی در افغانستان فعالیت دارند و قرار است تعدادی دیگر نیز به زودی آغاز به کار کنند.

در چهار سال اخیر رسانه ها در افغانستان رشد چشمگیری داشته اما از سویی عده زیادی از رسانه های چاپی به دلیل مشکلات مالی عمر کوتاهی داشته اند.

بعد از سقوط طالبان، برای نخستین بار شبکه های تلویزیون خصوصی در افغانستان به فعالیت پرداختند.

مشکلات مالی و فنی موانع عمده در راه تلویزیون های خصوصی محسوب می شود.

هرچند مسئولین اکثر تلویزیون های خصوصی می گویند منبع تمویل شان پخش تبلیغات تجاری است، اما عده ای بر این باورند که بدون کمک های بین المللی ادامه کار یک شبکه تلویزیونی خصوصی در کشوری مانند افغانستان دشوار است.

این در حالیست که بر اساس آمار ارائه شده از سوی اداره جواز تلویزیونهای آزاد، روز بروز تعداد متقاضیان راه اندازی تلویزیونهای خصوصی افزایش می یابد اما اکثر آنها به دلیل مشکلات فنی نمی توانند یک تلویزیون را فعال سازند.

یافتن افراد مسلکی و فنی یک مشکل فراگیر در میان گردانندگان تلویزیون های خصوصی در افغانستان است.

محمد نسیم فضل معاون تلویزیون نوپای شمشاد، مشکل دسترسی به نیروی تخصصی کار را یک مسئله مهم و غیر قابل انکار دانست.

تلویزیون های خصوصی طلوع، آیینه و آریانا از شبکه هایی اند که سابقه بیشتری در این عرصه دارند.

عبدالواحد نظری مسئول تلویزیون خصوصی آریانا می گوید هر چند مشکلات تکنیکی این تلویزیون تا حدی رفع شده است ولی آنها هنوز به ارائه آموزش های فنی به کارمندان خود ادامه می دهند.

در افغانستان بعد از طالبان، افزایش روز افزون رسانه ها هر چند یک نشانه خوب تلقی می شود ولی عده ای با چنین پدیده ای خوشبینی ندارند.

این افراد با اشاره به برخی از رسانه های چاپی می گویند این رسانه ها بدون یک منبع مالی مطمئن و برنامه ریزی دقیق به کار آغاز کردند بنابرین به زودی از فعالیت باز ماندند.

این هراس وجود دارد که شماری از تلویزیون های شخصی نیز در بازار داغ رقابت نتوانند دوام بیاورند.

شهرزاد اکبر

جداسازی دوگانگی به هم چسپیده مکسیکویی در امریکا

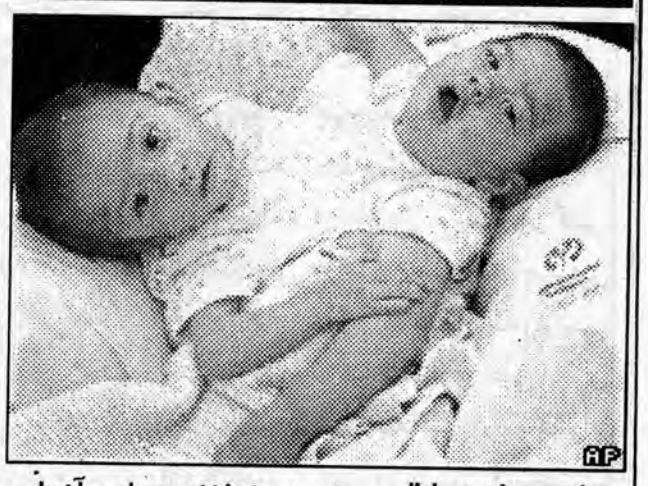

جراحان در ایالت کالیفرنیای امریکا پس از دوازده ساعت توانسته اند دوگانگی به هم چسپیده ای را با موفقیت از یکدیگر جدا کنند.

این دوگانگی ده ماهه دختر هستند و در ناحیه قفس سینه تا لگن خاصره به یکدیگر چسپیده بودند.

یک تیم هشتاد نفره طبی این عمل جراحی پیچیده را در آمریکا، دوگانگی دیگری را در سال ۲۰۰۳ با موفقیت از هم جدا کردند.

جراحان می گویند که اگر اندام داخلی دوگانگی به هم چسپیده از هم مجزا باشد احتمال جداسازی موفق آنها بیشتر است.

دوگانگی مکسیکوی الاصل در آمریکا متولد شده اند و از شهروندی این کشور برخوردارند اما پدر و مادر آنها با ویزای توریستی در آمریکا اقامت دارند.

دوگانگی ها به هم چسپیده از یک نطفه واحد به وجود می آیند و به همین دلیل همیشه دوگانگی ها حقیقی و از یک جنسیت هستند.

در کل نرخ زنده ماندن این نوع دوگانگی بین ۵ تا ۲۵ درصد است.

بنابر شواهد تاریخی در ۵۰۰ سال گذشته ششصد دوگانگی به هم چسپیده زنده مانده اند که ۷۰ درصد آنها زن بوده اند.

در سال ۲۰۰۳ میلادی، لاله و لادن بیژنی، دوگانگی از سر پیوسته ایرانی، پس از ۵۰ ساعت جراحی جان خود را از دست دادند.

این دو خواهر، که در زمان جراحی ۲۹ ساله بودند، از بخش فوقانی جمجمه به هم پیوسته بودند و علیرغم آگاهی از مخاطرات گسترده عمل جراحی قاطعانه با انجام آن موافقت کرده بودند.

با این که پس از دوازده ساعت جراحی دوگانگی ها از هم جدا شدند، اما داکتران برای بازسازی دیواره قفسه سینه، ناحیه لگن و بقیه قسمت های مختلف از بدن آنها تا ساعات شب همچنان به کار خود ادامه داده اند.

در شفاخانه در لس آنجلس انجام داد. آخرین مرحله جداسازی این دو گانگی مکسیکویی الاصل، بریده شدن استخوان تحتانی لگن خاصره آنها بوده است.

در این جراحی همچنین نیاز بوده است که کبد و روده آنها تفکیک شود.

یکی از دوگانگی ها ضعیف تر بوده است و فقط یک کلیه دارد.

هنری فورد، مدیر بخش جراحی شفاخانه به خبرنگاران گفت که این دو نوزاد به نظر سالم و خوب می رسند.

داکتر فورد گفت که پدر و مادر دو گانگی ها نگران نیستند و از انجام عمل جراحی راضی هستند.

جیمز استاین و دامینیک فمینو، از جراحان برجسته

نامه وارده

چرا موسسه TEP از حقوق وعده داده شده معلمان خود داری می کند؟

به اداره محترم روزنامهء اراده؟

مایان یک تعداد معلمین مکاتب شهر کابل که تعداد ما در حدود بیشتر از ۲۰۰ نفر بالغ می شود از جانب وزارت محترم معارف در سیمینار ارتقای ظرفیت که به همکاری موسسه TEP و وزارت معارف در ماه حوت سال ۱۳۸۴ در شهر کابل دایر گردیده بود معرفی شده بودیم که بعد از اختتم موفقانه سیمینار که ۲۶ روز متواتر را دربر گرفت تصدیقنامه های ما از جانب محترم عطاء الحق مدیر سیمینارها اعطاء گردید.

قسمیکه به همه معلوم است و طوریکه وعده داده شده بود در ختم سیمینار های ارتقای ظرفیت که به همکاری موسسات ذیعلاقه دایر می گردد، بنام تشویق معلمین که مقدار پول در ختم سیمینار برای معلمین پرداخته میشود که میتواند کمک نسبتاً مناسبی برای آنها باشد، زیرا معاش شان ناچیز و ناکافی میباشد.

باید گفت با وجودیکه ما معلمین مکاتب مختلف شهر سیمینار را سپری نمودیم، حقوق مادی ما که برای هر معلم ۵۷ دالر امریکایی وعده داده شده بود و قبل از ما نیز معلمان دیگر این مقدار پول را اخذ نموده بودند، پرداخته نشده و وعدهء پرداخت ها به آینده موکول شد. در حالیکه تاریخ پرداخت بارها و بارها به تعویق انداخته شد، حالا بعد از سپری شدن تقریباً سه ماه بنام اینکه امر تادیه این پول را باید شورای ملی تائید نماید، ما را به کلی جواب دادند.

حال ما نمیدانیم که پس از مراجعات مکرو هر معلم به مقامات وزارت تعلیم و تربیه و موسسه TEP که این جواب را گرفته ایم چه کنیم و به کجا باید مراجعه نمائیم تا حقوق حقه خود رابدست آریم، و یا مثل دیگر دوایر دولتی ه استفاده جوی و حیف و میل حقوق مردم در آن جریان دارد، ما معلمان که به جز حقوق ناچیز معاش دولتی، مدرک دیگری نداریم عجیب است که با چشمان باز ناظر حیف و میل حقوق حقهء خود باشیم.

ما معلمان از مراجع مسوول ارزومندیم که این مشکل ما معلمان بیچاره و بی دست و پا را در نظر گرفته به آن توجه کنند.

بخصوص از مقامات مسوول و وزارت محترم معارف و دیگر ارگان های مسوول و ذیربط تقاضا داریم تا به این قضیه غور کرده و کاسه را از روی نیم کاسه بردارند و حقوق حقه ما معلمان را حصول دارند در غیر آن در آینده معلمان مکاتب به اشتراک در چنین سمینار ها تن در نداده و زحمت رفتن و اشتراک در آن را از راه های بسیار دور قبول نخواهند کرد.

از مقامات مربوط وزارت محترم معارف و مقام های مسوول خواهشمندیم تا در حصول حقوق ما باز خواست جدی نمایند و این دزدان چراغ بدست را به هر مرجعی که مربوط باشند افشا کرده و از آنها بازخواست جدی نمایند. تا بر علاوه تادیه حقوق معلمان این مسأاله باعث پندو عبرت دیگران نیز گردد.

با احترام

معلمین شامل سیمینار

اراده

زیرنظر هیات تحریر انتشار میابد

موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد

مدیر مسوول: سهراب دیدار

اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد

آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر ۹۵)

موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶

روزنامه آزاد وملی نشریه مرکزنشراتی افغان

اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است

کمپوز و دیزاین: انجینیر محمد جمیل "امیری" و سبحان الله "داودزی"

چاپ: مطبعه مرکزنشراتی افغان

قیمت یک شماره ۳ افغانی

ERADA Daily

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center

Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor:Suhrab Didar (Mobil phone :070222726)

eradadaily@hotmail.com

eradadaily@yahoo.com